Molenlanden

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	:	Gebiedsplan Alblasserwaard
Zaaknummer	:	1262629
Datum	:	9 december 2025
Portefeuille	:	Wethouder Jan Lock
Behandelend ambtenaar	:	Marc Trouwborst / Roelof Westerhof

Beste leden van de raad van Molenlanden,

Inleiding
In maart 2025 werd vanuit het gebied de gebiedsagenda Alblasserwaard aangeboden aan de provincie Zuid-Holland. In de gebiedsagenda wordt in vijf stappen beschreven op welke onderwerpen partijen samen met de provincie willen werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied. Na het aanbieden van de gebiedsagenda aan de provincie Zuid-Holland zijn we de punten concreet gaan door vertalen naar een gebiedsplan 1.0. Dat is gedaan in nauw overleg met de boerenwerkgroep, de regiegroep[1] en is op 17 november 2025 op hoofdlijnen gepresenteerd aan alle boeren.

In het gebiedsplan worden plannen en maatregelen uiteengezet in zeven verschillende werkpakketten. De nadruk in het gebiedsplan ligt op werkpakket 1 (uitvoeren collectieve aanpak natuurvergunningen en emissiereductie stikstof). Dit vinden de boeren in het gebied belangrijk omdat het een belangrijke randvoorwaarde vanuit het gebied invult. Namelijk dat alle boeren op een gelijkwaardige manier kunnen nadenken over hun toekomst. Alleen als de vergunningen op gang komen, komt er een basis en ruimte voor de uitvoering van de andere werkpakketten. Het regelen van vergunningen is randvoorwaardelijk voor een toekomstbestendige landbouw in de Alblasserwaard.

De Regiegroep Alblasserwaard Vijfheerenlanden heeft op 26 november jl. ingestemd met de inhoud van het gebiedsplan Alblasserwaard 1.0 en heeft gebiedsplan aangeboden aan de provincie ZH, de andere gemeenten in de Alblasserwaard, de gemeente Vijfheerenlanden, het waterschap Rivierenland en de gebiedspartners.

Het gebiedsplan past qua inhoud en richting in de toekomstvisie en de omgevingsvisie van de gemeente Molenlanden. Mede ingegeven door ontwikkelingen op provinciaal en landelijk niveau kan de uitvoering van het gebiedsplan in de toekomst ook om keuzes van Molenlanden vragen en is het belangrijk dat Molenlanden capaciteit heeft om het plan mogelijk te maken. Daarom willen wij u in de gelegenheid te stellen om een reflectie te geven op het gebiedsplan

[1] In de regiegroep Alblasserwaard-Vijfheerenlanden hebben de volgende partijen zitting: gemeente Molenlanden (voorzitter), gemeente Vijfheerenlanden, provincie Zuid Holland, provincie Utrecht, waterschap Rivierenland, LTO, AJK, het agrarisch collectief, Natuur en Vogelwacht Alblasserwaard, het gebiedsplatform A5H, Rabobank, Groene Cirkel Kaas en bodemdaling, Den Haneker, Staatsbosbeheer, Zuid Hollands Landschap.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Alblasserwaard 1.0 in de vorm van mogelijke wensen en bedenkingen. Met de inbreng van de raad neemt het college een definitief standpunt in kader van het gebiedsplan Alblasserwaard 1.0

Eerdere besluiten
Uw raad werd eerder op 13 april 2025 geïnformeerd over de gebiedsagenda Alblasserwaard. De inhoud van het gebiedsplan is voor de gemeente Molenlanden gerelateerd aan en past binnen de:

- Toekomstvisie Molenlanden 2050
- Omgevingsvisie Molenlanden 2040
- Veenweidestrategie 2022
- Landbouwvisie Molenlanden 2020
- Het coalitieakkoord 2022-2026 en het collegeprogramma

Beoogd effect
In het gebiedsplan zijn de plannen van onderop opgenomen. Met het gebiedsplan willen we inzetten op een

- vitale melkveehouderijsector in de Alblasserwaard en een geldige vergunning voor iedere boer
- toekomstbestendig landelijk gebied met landschappelijk een hoge en toegankelijke belevingswaarde
- reductie van ammoniak en broeikasgassen door tegengaan van bodemdaling; voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW)
- koppelen van de landbouw aan de energietransitie (o.a. via mestvergisting)
- herverkaveling van het gebied om bedrijfsvoering efficiënter te maken en het wegennet minder te belasten

Dit gebiedsplan beoogt een gebiedsgerichte oplossing voor boeren zonder passende vergunning.
De collectieve stikstofaanpak (werkpakket 1) in de Alblasserwaard Vijfheerenlanden beoogt een gebiedsgerichte oplossing voor boeren zonder passende natuurvergunning (zoals PAS-melders, interimmers en niet-vergunde situaties). Dit door gezamenlijk toe te werken naar een juridisch houdbaar emissieplafond, dat ruimte creëert voor zowel natuurherstel als duurzame bedrijfsontwikkeling en vergunningverlening. Het programma richt zich op brede deelname van agrariërs, inzet van bedrijfsontwikkelplannen en maatregelen, zoals weidegang, voer en managementaanpassingen, ondersteund door instrumenten als de Kringloopwijzer en doelsturing voor monitoring en borging. We willen komen tot de oprichting van een gebiedscommissie om een succesvolle collectieve aanpak te kunnen waarborgen. Daarbij moeten we met overheden en banken met financiële modaliteiten uitwerken over hoe en welke voorwaarden financiering beschikbaar komt voor niet productieve en deels productieve maatregelen, voorlichting en advisering.

Vanuit een passende vergunning doorkijken naar vervolgstappen
We gaan ons inzetten voor een collectieve stikstofaanpak in de Alblasserwaard Vijfheerenlanden. Vanuit een passende vergunning kunnen vervolgstappen worden gezet op de volgende werkpakketten.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

- Werkpakket 2: Bodemdaling remmen en CO2 uitstoot reduceren door het opschalen van WIS.
- Werkpakket 3: Intensivering weidevogelbeheer, onder meer rondom Donkse Laagte
- Werkpakket 4: Extra inzet op waterkwaliteit
- Werkpakket 5: Uitbreiden groenblauwe dooradering en opzetten monitoring
- Werkpakket 6: Opzetten collectieve aanpak mestvergisting
- Werkpakket 7: Opzetten Regionale Grondbank en Landschapsfonds i.v.m. kavelruil

Verder geldt dat er al heel veel gebeurd in de Alblasserwaard waar mee doorgegaan wordt. U kunt hierbij denken aan het realiseren van 500 hectare waterinfiltratiesystemen (WIS), opzetten programma collectieve aanpak natuurvergunningen, Realiseren Groenblauwe dooradering, weidevogelbeheer, waterkwaliteit, onderzoek en oordeelsvorming mestvergisting, Regiodeal, Gebiedsprogramma Alblasserwaard Vijfheerenlanden van waterschap Rivierenland.

Gebiedsplan integraal tot stand gekomen

Het gebiedsplan Alblasserwaard 1.0 is tot stand gekomen met behulp van de boerenwerkgroep. De boerenwerkgroep bestaat uit circa 20 diverse boeren. Daarnaast werd commitment opgehaald op het gebiedsplan in een grote boerenbijeenkomst op 17 november jl. Deze avond werd bezocht door circa 170 agrariërs uit de Alblasserwaard. De voorgestelde collectieve aanpak (werkpakket 1) wordt ondersteund door het ministerie van LVVN, Provincie Zuid-Holland, Rabobank. Door het Rijk, provincie, Rabobank werd onderstreept dat een collectieve aanpak de enige manier is om de huidige vergunningenproblematiek op te lossen. Daarnaast is het gebiedsplan Alblasserwaard meerdere keren aan de orde geweest in de regiegroep Alblasserwaard Vijfheerenlanden waar ook de overheden en natuurpartijen, maatschappelijke organisaties in vertegenwoordigd zijn.

Wensen en bedenkingen

Het gebiedsplan hoeft niet vastgesteld te worden door uw raad. We vinden het wel belangrijk u te vragen wensen en bedenkingen mee te geven aan het college op de inhoud van het gebiedsplan. Dit staat geagendeerd voor de commissievergadering van 15 januari en de raadsvergadering van 27 januari. Dat is om een aantal redenen van belang:

- Uw raad heeft een en ander maal blijk gegeven heeft het proces met grote belangstelling te volgen
- Uw raad kan kennis nemen hoe de agrarische sector en gebiedspartners vorm geven aan belangrijke onderdelen in de toekomstvisie en omgevingsvisie van Molenlanden
- Er, mede afhankelijk van landelijke en provinciale ontwikkelingen, er in de toekomst besluiten van de raad gevraagd kunnen worden om het gebiedsplan mogelijk te maken.

Juridische houdbaarheid

De belangrijkste stap in het gebiedsplan is het aan de slag gaan met de collectieve aanpak natuurvergunningen en emissiereductie stikstof. Wat we van diverse partijen terugkrijgen is dat de collectieve aanpak en het werken met jaarlijkse staffels, robuust en kansrijk is. We gaan ontdekken wat gaan doen ook juridisch houdbaar is. Dat is nog niet voor 100% zeker, daarom houden we in de ontwikkeling van het gebiedsplan nauw contact met provincie, LVVN en juristen die de houdbaarheid van de aanpak kunnen beoordelen.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Vervolgstappen
Het gebiedsplan 1.0 is op 26 november geaccordeerd door de Regiegroep Alblasserwaard Vijfheerenlanden. De provincie gaat de ingediende gebiedsplannen vanuit de verschillende deelgebieden beoordelen op doelbereik en op basis daarvan worden de beschikbare middelen verdeeld. De uitkomst hiervan wordt verwacht in Q2 van 2026. De gebiedsplannen worden behandeld in het college van GS op 24 maart 2026 en in Provinciale Staten op 8 april.
Omdat de staffelaanpak vorming van b.v. een gebiedscommissie en wellicht een coöperatie vraagt, ligt bij de provincie Zuid Holland de vraag om vanaf 1 januari 2026 financiële middelen ter beschikking te stellen om met het plan en de vorming van de eerste groep van 50 boeren aan de slag te gaan.

Tot slot
We zien uit naar een goede bespreking van het gebiedsplan in uw raad en ontvangen graag uw wensen en bedenkingen op de inhoud van het gebiedsplan.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van gemeente Molenlanden,

De secretaris,	De burgemeester,
Marko Does	Theo Segers

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000